

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-299 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-33/716-222
Karar Tarihi : 02.06.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

10 **B. RAPORTÖRLER** : Mehmet YANIK, Gülçin DERE

C. BAŞVURAN : Ebru EVGİN ESER
T. Cemal Beriker Blv. Türkalp Apt. K:2 No:21 Seyhan/Adana

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi
Reşatbey Mah. 62006 Sok. No:7 Seyhan/Adana
- TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Adana Şubesi
Reşatbey Mah. Cumhuriyet Cad. İğneciler Apt. No:39/C-
Asmakat 01120 Seyhan/Adana

20 **E. DOSYA KONUSU:** Adana'da inşaat ve elektrik mühendislerince sunulan Teknik Uygulama Sorumluluğu (TUS) denetim hizmetinin İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) ve Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Adana Şubesi tarafından düzenlenen listelere göre sıra ile verildiği, söz konusu hizmete yönelik olarak sabit fiyat belirlendiği, bu durumun hizmet alıcılarının tercihlerini sınırladığı ve rekabeti olumsuz etkilediği iddiası.

30 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, Adana ilinde inşaat ve elektrik mühendislerince sunulan TUS hizmetinin İMO tarafından 14.07.2010 ve EMO tarafından 01.11.2010 tarihleri itibarıyla projeyi çizen mühendisten alınıp Odalar tarafından düzenlenen listelere göre mühendislerce sıra ile verildiği, söz konusu hizmete yönelik olarak İMO'nun müelliflerin isteği doğrultusunda karar aldığı ve TUS bedeli olarak şehir içi 1000 TL, şehir dışı 1500 TL; EMO'nun ise 400 TL sabit fiyat belirlediği, söz konusu durumun hizmet alıcılarının tercihlerini sınırladığı ve rekabeti olumsuz etkilediği iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 24.11.2010 tarih ve 8905 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 23.12.2010 tarih ve 2010-4-299/İİ-10-402.BC sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.01.2011 tarih ve 10-81 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

40 İlgili karar uyarınca düzenlenen 26.05.2011 tarih ve 2010-4-299/ÖA-11-140.MY sayılı Önaraştırma Raporu 31.05.2011 tarih ve REK.0.08.00.00-110.02.02/247 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

1) TMMOB EMO ve İMO Adana Şubeleri tarafından TUS hizmetinin sunulmasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendi kapsamında fiyat tespiti niteliği taşıyan

11-33/716-222

uygulamalarda buldukları iddialarına ilişkin olarak Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

2) - Adana ilinde faaliyet gösteren ve TUS hizmeti sunan elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik anlaşma ve uygulamalarının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu nitelikte bir anlaşma olduğu,

50 - Elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik anlaşmalarının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyetten faydalanmasının mümkün olmadığı,

- Bununla birlikte, Adana ilinde TUS hizmeti sunan ve Kanun çerçevesinde teşebbüs niteliği taşıyan elektrik/inşaat mühendisleri hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

60 - Bu çerçevede, ilgili pazarın kendine özgü nitelikleri dikkate alınarak, soruşturma açılması seçeneği yerine, TMMOB EMO ve İMO Adana Şubeleri'ne Kanun'un 9. maddesinin üçüncü bendi çerçevesinde, ihlallere son verilmesini teminen görüş yazısı gönderilmesi ve bu şubelerin internet sitesinde yayımlanarak TUS hizmeti sunan ve şubelerin yetkisi kapsamında bulunan il ve ilçelerde faaliyet gösteren mühendislere gönderilmesinin bir yükümlülük olarak getirilmesinin uygun olacağı,

hususlarına yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İncelemeye konu dosyanın içeriği ve yapılan şikâyetin elektrik ve inşaat mühendisleri odalarının uygulamalarına yönelik olması dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "elektrik ve inşaat mühendisleri tarafından sunulan teknik uygulama sorumluluğu hizmetleri pazarı" olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

70 Mühendisler, proje çizimi ve fenni mesuliyet (TUS) olmak üzere başlıca iki alanda hizmet vermektedirler. TUS hizmetleri için "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği"nin "Fenni Mesuliyet Hizmetleri ve Sicil" başlıklı 58. maddesine göre, fenni mesulün, yapının bulunduğu il sınırları içinde ikamet etmesi esastır. Farklı bir ilde fenni mesuliyet üstlenilebilmesi için ilgili idarenin uygun görmesi ve yapı yeri ile fenni mesulün işyeri arasındaki mesafenin en fazla 200 km olması gerekmektedir. Bu doğrultuda TUS hizmetleri için ilgili coğrafi pazar "Adana ili ve Adana iline 200 km'ye kadar uzaklıkta olan yerleşim birimleri" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler

I.2.1. Yapılan Görüşmeler ve Elde Edilen Deliller

80 I.2.1.1. TMMOB Mimarlar Odası Adana Şubesi yetkilileri ile yapılan görüşme

Oda yetkilileri TUS uygulaması konusunda aşağıdaki hususları belirtmişlerdir.

- TUS 200 metrekaresinin altındaki yapılarda uygulanmakta olup, bunlardan ilgili mühendis ve mimar sorumludur. 200 metrekaresinin üstündeki yapılar ise yapı denetimi şirketlerince denetlenmektedir. TUS'ta ruhsat ekini 4 mimar ve mühendis tamamlamaktadır. Bu çerçevede, 4 adet proje söz konusudur. Bunlar mimari proje, statik

11-33/716-222

betonarme proje (inşaat mühendisi), elektrik projesi ve sıhhi tesisat projesidir. Mimar, kanunen ilgili belgeleri toplayarak belediyeye ön onayı (avan onayı) yaptırmakta olup, her mühendis projesini çizdikten sonra ilgili odadan sicil belgesi almaktadır. 200 metrekarenin altındaki yapılar için ise TUS sicili alınmalıdır.

- 90 - TUS sicil harcı Mimarlar Odası'nda 200 metrekarenin altındaki yapılarda 50 TL.'dir. Öte yandan, İMO 14.07.2010 tarihinden itibaren TUS'u sıra ile vermek şeklinde bir karar almış ve Adana içi 1000 TL, Adana dışı ise 1500 TL fiyat belirlemiştir. Dolayısıyla artık müşteri parayı işe başlamadan peşin ödemek zorundadır ve seçim hakkı ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca, normalde TUS ücretinin dört aşamada ödenmesi ve denetlenmesi gerekmektedir birlikte, ücret peşin ödendiği için denetime gidilmemekte ya da gidilse de vatandaşa ek masraflar çıkarılmakta ve iş bitmeden TUS'luk süresi bittiği için TUS tekrar ücret talep etmekte ya da başka bir TUS bulunmasını önermektedir. Diğer taraftan, önceki tarihlerde projeyi çizen kişi aynı zamanda TUS olamaz iken artık projeyi çizen proje müellifinin aynı zamanda TUS da olabileceği şeklinde bir karar verilmiştir.
- 100 - Mimarlar Odası fenni mesuliyet hizmet bedeli tahsil etmektedir. Ancak, bu bedel tavsiye edilen bedel olup, faturasını kesip alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Ayrıca, TUS'ları veren kişi sayısı 73'tür. 200 metrekarenin altında olan yapılarda 2010 yılının ilk 6 ayında 720 projenin geçmişken, ikinci altı ayda bu sayı 240'a düşmüş, bunun üzerine, söz konusu kişilerin bir araya gelmesi sonucunda, Ocak başından itibaren 1500 TL+KDV şeklinde fatura zorunluluğu getirilmiştir.
- Son olarak yetkililerce, ilk 6 ayda inşaat mühendislerine 150 TL ücret ödedikleri, EMO'nun daha önce TUS bedeli almazken şimdi 400 TL. ücret aldığı ileri sürülmüştür.

1.2.1.2. İnşaat sahibi ... ile yapılan görüşme

- 110 Söz konusu şahıs raportörler ile yaptığı görüşmede özetle; ruhsat almadan önce kendisinden TUS hizmeti almasının istendiğini, İMO'nun kendisi tarafından temin edilen TUS'u kabul etmemesi sebebiyle, bu hizmeti İMO'da belirlenen bir isimden aldığını ve belirlenen şahsa İMO'da 1000 TL ücret ödediğini, fakat kendisine fatura verilmediğini ifade etmiştir.

1.2.1.3. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi Yetkilileri ile Yapılan Görüşme

- Raportörlerle görüşen yetkililerden, İMO'nun 1954 yılında, Adana Şubesi'nin ise 1977 yılında kurulduğu, Şubeleri bünyesinde bir Genel Kurul ve bir de Yönetim Kurulu bulunduğu, denetim organının Ankara'da olup, 3 ayda bir Şubede denetleme yapıldığı bilgisi edinilmiştir.
- 120 Görüşmede, yetkililerce, İMO Adana Şubesi kapsamında 3500 üyenin bulunduğu ve Şube'nin Adana'nın yanı sıra Adıyaman, Kahramanmaraş, Osmaniye ve Niğde illerini de kapsadığı; Adana'da yaklaşık 2000 mühendisin bulunduğu, aktif olanların sayısının yaklaşık 200 olduğu ve bunlardan TUS hizmeti verenlerin sayısının ise yaklaşık 90 kişi olduğu ifade edilmiştir.
- Yetkililer ayrıca, Oda tarafından meslektaşlarına oda sicil belgesi verildiğini; bu belgenin kamu kurumlarında işlem yapabilmek için Oda'dan alınması gerektiğini; Şube'nin gelirinin üye aidatları ve belediye gelirlerinden oluştuğunu; bu kapsamda üyelerin Oda'ya yıllık 120 TL aidat ödediğini; diğer taraftan 200 metrekarenin altında inşaat yaptırmak isteyen kişilerin mühendisini serbestçe kendisinin bulabileceğini, proje kısmını ayrı, kontrollük kısmını ise ayrı bir mühendise verebileceğini; bu durumda TUS ve proje
- 130

11-33/716-222

için ayrı ayrı belge alınması gerektiğini; proje alan kişinin aynı zamanda TUS'u da alabileceğini belirtmişlerdir.

Son olarak, yetkililerce İMO'nun her yıl proje ve TUS ücretini tavsiye niteliğinde duyurmakta olduğu, Oda olarak üyelerin gerek proje için gerekse TUS için alınacak ücretlerde bir standart uygulamaya çalışmadıkları, Şube olarak hizmet sunumlarının üyelerin isteğine bağlı olduğu ve Şube'nin üyeler arasında sıra ile alım ya da TUS ücreti belirlemek gibi bir girişimi ve uygulamasının bulunmadığı belirtilmiştir.

1.2.1.4. İnşaat Mühendisi ... ile Yapılan Görüşme

140 Anılan inşaat mühendisi raportörlerle yaptığı görüşmede özetle, TUS ile ilgili olarak önceden keyfi bir fiyat politikasının bulunduğunu; bazen bedelsiz bazen de cüzi ücretlere TUS'lara imza attıklarını; ücret düşük olduğu için de kontrol zafiyetinin bulunduğunu; bu yüzden hak ettikleri bedeli almak ve yapı kalitesini arttırmak için Haziran 2010 itibariyle meslektaşların İMO Adana Şubesi'nde gruplar halinde bir araya gelerek TUS'un belirli bir ücrete bağlanmasına karar verdiklerini; bu çerçevede TUS bedeli olarak tavsiye edilen fiyatın 1000 TL olmasına, şehir dışında ise 1500 TL olmasına karar verdiklerini ve artık bu bedelin uygulandığını belirtmiştir. Söz konusu şahıs, ayrıca, bu toplantıda TUS'ların sıra ile dağıtılması konusunda -hatırladığı kadarıyla mesleğe giriş/başvuru sırasına göre- bir sıralama belirlediklerini, bu sıralamaya uymak istemeyen 150 mühendislerin de olduğunu, fakat vatandaşın yine istediği mühendisle çalışabildiğini, zira bunu müşteriye aynı listeden pek çok seçim hakkı sunarak sağlamakta olduklarını; alınan bu kararlarda İMO Adana Şubesi'nin hiçbir yardım ve girişiminin olmadığını belirtmiştir.

Görüşülen şahıs, güncel uygulama ile ilgili olarak, proje müellifinin aynı zamanda TUS olması durumunda kontrol ve denetim hizmetinin gene zafiyete uğrayacağını, zira bu uygulamanın çok uygulanabilirliğinin olmadığını düşündüğünü, çünkü proje müelliflerinin (inşaat mühendisi) TUS'u ücretsiz vermek isteyeceğini, o yüzden iki hizmetin birbirinden ayrı tutulması gerektiğini; bir sonraki hafta TUS konusunda meslektaşlarla tekrar bir araya geleceklerini ve büyük oranda eski uygulamanın devam ettirilmesinin sağlanacağını düşündüğünü, zira bu konuya zaten vatandaşın değil, mimarların tepkisinin bulunduğunu ifade etmiştir. 160

1.2.1.5. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Adana Şubesi Yetkilileri ile Yapılan Görüşme

EMO Adana Şubesi yetkililerinden, 1986 yılında kurulan Şube'nin yetki alanının Adana, Osmaniye ve Antakya illerini kapsadığı; Şube kapsamında yaklaşık olarak 1650 adet üyenin bulunduğu ve Şubede elektrik projelerinin mesleki denetiminin yapılmakta olduğu; üyelere yönelik olarak mesleki eğitim ve seminerlerin düzenlendiği; mahkemelerden ve özel kişilerden gelen talep üzerine bilirkişilik yapıldığı; Adana'da yaklaşık olarak 900 mühendisin bulunduğu; bunlardan asansör dâhil aktif olarak 60 tanesinin serbest çalıştığı; 30 kişinin de TUS hizmeti verdiği; ayrıca, Şubelerince yıllık 170 108 TL üyelik aidatı alınmakta olduğu bilgisi edinilmiştir.

Görüşmede yetkililerce;

- 2001 yılında yapı denetimi ile ilgili kanunun yürürlüğe konulmasından itibaren 200 metrekare altındaki yapıların TUS, 200 metrekare üstündeki yapıların ise yapı denetimi kapsamında olduğu, yapı denetiminin -bildikleri kadarıyla- Bayındırlık Bakanlığının kontrolünde ve onların fiyat tarifesine göre belirlendiği,

11-33/716-222

- 180 - Proje sicil durum belgesinin yapı için inşaat ruhsatı alınırken ilgili meslek odasının düzenlediği her proje için proje müellifinin durumunu gösteren bir belge olduğu, bu belge için ücret alınmadığı, mesleki denetimden sonra projenin durumuna göre maktu bir bedel alındığı, mesleki denetimin, ilgili mühendisin o projeyi çizme konusunda yeterliliği olup olmadığını gösterdiği, her yıl bu belgenin yenilenmesi gerektiği,
- Teknik uygulama sorumluluğunda 2 aşamada kontrolün yapıldığı, birincisinin binanın temel topraklama aşamasında, diğerinin ise binanın iç tesisatı döşenirken gerçekleştirildiği ve TUS için sicil durum belgesinin 200 metrekare altındaki yapılar için alındığı;
- Şubelerince hizmet kalitesini sağlamak adına TUS için asgari bir ücretin alınmasının uygun olacağı yönünde mühendislerce telkinde buldukları, bunun üzerine serbest çalışan mühendislerin Şube toplantı salonunda kendi aralarında bir araya gelerek TUS için 300-400 TL arasında bir ücretin alınması gerektiği yönünde bir prensip kararı aldıkları, bu kararın Şube'nin bir kararı olmadığı, uygulanıp uygulanmadığı konusunda net bir bilgilerinin de bulunmadığı, bununla birlikte uygulanabildiğinin düşünülmediği, zira bazen asgari ücretin çok altında ücretlere çalışıldığının duyulduğu
- 190 hususları ifade edilmiştir.

I.2.1.6. Elektrik Mühendisi ... ile Yapılan Görüşme

Görüşmede anılan şahıs özetle; kendisinin ... mühendislik şahıs firması bünyesinde 3 yıldır elektrik mühendisi olarak serbest çalışmakta olduğunu; önceden proje ile birlikte TUS'u da üstlendiklerini ve TUS için ayrı bir ücret alamadıkları için de denetimin zafiyete uğradığını; yaptıkları projelerin daha ziyade gelir düzeyi düşük insanlara yönelik olduğunu, bu yüzden TUS için ayrı bir ücret talep edemediklerini, talep etseler de tahsil edemediklerini; bunun üzerine hizmet kalitesini sağlamak için diğer mühendislerle bir araya gelerek bir ücret alınması konusunda karar aldıklarını; bu kararı 2011 yılı içinde bütün serbest müşavir mühendislerin (SMM) bir araya gelerek yaptıkları bir toplantıda aldıklarını; toplantıya, eski mühendislerden ziyade genç ve mesleğe yeni başlayanların geldiğini; toplantıdan sonra kendisine listeden iki kez sıra geldiğini; müşterinin sıra için Oda'ya dönüş yaptığını, Oda'nın da listeden sırası gelen mühendise ilgili müşteriyi yönlendirdiğini belirtmiştir.

200

Son olarak, anılan şahıs, bugünkü durumda fatura ... TL+KDV olarak kesilse dahi ... çalıştığını; kişisel kanaatine göre TUS ile Oda'nın ilgilenmesinin uygun olacağını, mühendislerin sadece denetim yapması gerektiğini; bu şekilde hizmet kalitesinin de sağlanacağını düşündüğünü, bununla birlikte Oda'nın bunu kabul etmediğini ifade etmiştir.

210

I.2.2. Yerinde İncelemeler Sırasında Elde Edilen Belgeler

I.2.2.1. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nden Elde Edilen Belgeler

EMO Adana Şubesi'nde raportörlerce gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen bir belgede Adana'da faaliyet gösteren elektrik mühendislerinin 04.11.2010-28.04.2011 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri TUS sayısını ve metrekare cinsinden toplam alanlarını gösterir tabloya yer verilmiştir:

11-33/716-222

220

Tablo-1 : Adana'da faaliyet gösteren elektrik mühendislerinin 04.11.2010-28.04.2011 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri TUS sayısı ve m² cinsinden toplam alanları

No	Ad Soyad	TUS Sayısı	Yapı Alanı (m ²)			Toplam Alan (m ²)
1	MEHMET TAŞDELEN
2	TUNAY YILDIZ
3	CANER KIZILÇAY
4	ÖMER ÇELİK
5	RIZA GÜMÜŞ
6	SÜREYYA BOĞA
7	AHMET SARI
8	AHMET GÖRÜR
9	ABDULLAH ÖKTEN
10	BİLAL KARATORUK
11	ŞEREF TAP
12	BİLAL TANBUROĞLU
13	HIDIR BAHÇE
14	İBRAHİM CAVLAK
15	SÜMMANİ SAYGILI
16	SERKAN AYDIN
17	GÜVEN DOĞAN
18	HÜLYA ÇETİN
19	BARIŞ AKTAŞ
20	TAMER ÇETİN
21	SEBAHATTİN KILINÇ
22	SELÇUK ÖZDOĞAN
23	SEDAT MUTLU
24	ERSİN ÜNLÜGENÇOĞLU
25	HÜSEYİN AYTEKİN
26	EMRE TOPALHAN
27	HÜDAYİ CAN

Gerçekleştirilen yerinde incelemede elde edilen “Elektrik, Elektronik, Bilgisayar, Biyomedikal Mühendisliği Hizmetleri 2011 Tıp Sözleşme, Yönerge ve Çizelgeler Ölçüm Raporları En Az Ücret Tanımları” başlıklı kitabın 109. sayfasında “Kısım-I TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yapı İçi Elektrik Tesisatı Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücretleri TUS Bedelleri”ne, 110. sayfasında ise “Kısım-I TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yapı İçi Elektrik Tesisatı Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücretleri TUS Mesleki Denetim Maktu Bedelleri”ne yer verilmiştir.

230

Yerinde incelemede elde edilen ve TMMOB EMO Adana Şubesi Şube Müdürü tarafından hazırlanan “TUS Hizmet Bedeli Hesap Örneği” başlıklı yazıda aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

“Odamız asgari ücretleri oluşturulurken; yapılar Bayındırlık Bakanlığı uygulamasına uygun olarak sınıflandırılır.

200 m² altı konutlar ağırlıklı olarak 3A sınıfındadır. Buna göre, 2011 yılı asgari ücret tarifesine göre, 3A sınıfına giren birkaç farklı inşaat alanına sahip yapının TUS bedeli aşağıdadır:

100 m² 400 TL
200 m² 760 TL
150 m² 760-400=360/2=180

11-33/716-222

240

400+180=580 TL”

Yerinde incelemede EMO Adana Şubesi'nden matbu olduğu anlaşılan “TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Elektrik Mühendisliği TUS (Fenni Mesuliyet) Hizmet Sözleşmesi” örnekleri elde edilmiştir. Sözleşmelerin “TUS Hizmeti Bedeli ve Ödemeler” başlıklı 4. maddesinde aşağıdaki hükme yer verilmiş olup, alınan sözleşme örneklerinde bu maddenin TUS bedeline ilişkin birinci cümlesinde yer verilen “....” işareti ile belirtilmiş boşluğa el yazısı ile 400 TL yazıldığı görülmüştür.

“İşveren, TUS'a yukarıdaki özelliklere sahip yapının teknik uygulama sorumluluğu hizmetleri karşılığı olarak toplam TL+KDV bedeli, (yazı ile:..... TL+KDV) TUS bedeli olarak ödeyecektir.

250 a) *Bu bedelin %20'si sözleşme ile birlikte, kalanı inşaat süresince net asgari ücretin yarısından az olmayan aylık eşit taksitler halinde ödenmek üzere sözleşme anında çek/senet şeklinde TUS'a ödenecektir.*

b) TUS'a yapılacak ödeme tutarı, EMO En Az Ücret Tanımları esasları çerçevesinde olacaktır. Birbirini tekrar eden yapılarda, aynı projenin aynı yerde ve aynı sözleşme dahilinde yapılması durumunda, EMO En Az Ücret Tanımları'na göre bulunan TUS ücreti tüm uygulamaların %100'ü alınarak toplam yapı alanı üzerinden değerlendirilir.

...

260 d) *Yapım süresinin herhangi bir nedenle bu sözleşmedeki TUS hizmeti süresini aşması durumunda taraflar ek sözleşme yapmak zorundadırlar. Ek Sözleşmede, TUS hizmetinin bedeli ve süresi, seviye tespit tutanağına göre kalan işin yüzdesi üzerinden ait olduğu yılın asgari ücret tarifesinden hesaplanır.*

...”

Görevli raportörün EMO Adana Şubesi Şube Müdürü ile yaptığı görüşmede yerinde incelemede elde edilen tüm sözleşme örneklerinde yer alan TUS bedelinin 400 TL olmasına ilişkin görüşü sorulduğunda; anılan şahıs, aslında TUS bedeli olarak tahsil edilmesi gereken ücretlerin ‘Elektrik, Elektronik, Bilgisayar, Biyomedikal Mühendisliği Hizmetleri 2011 Tıp Sözleşme, Yönerge ve Çizelgeler Ölçüm Raporları En Az Ücret Tanımları’ başlıklı kitabın 109. sayfasında yer alan ‘Kısım-I TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yapı İçi Elektrik Tesisatı Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücretleri TUS Bedelleri’ne göre ve yukarıda belirtilen hesaplama tablosuna göre tahsil edilmesi gerektiğini, bununla birlikte piyasadaki yapısal sorunlar nedeniyle mühendislerin bu asgari ücretleri dahi tahsil edemediklerini ve bunun üzerine serbest çalışan mühendislerin kendi aralarında bir araya gelerek asgari 400 TL. ücret alınması yönünde karar verdiklerini ve bu sebeple Odalarına ibraz edilen sözleşmelerde bu rakamın yer aldığını ifade etmiştir.

270

1.2.2.2. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nden Elde Edilen Belgeler

280 Yerinde incelemede elde edilen ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca hazırlanan “Mimarlık ve Mühendislik Hizmet Bedellerinin Hesabında Kullanılacak 2010 yılı Yapı Yaklaşık Birim Maliyetleri Hakkında Tebliğ”e dayanılarak hazırlandığı anlaşılan “TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Proje ve Fenni Mesuliyet Hizmet Bedelleri 2010” başlıklı belgede özetle aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

“Proje ve fenni mesuliyet hizmet bedelleri aşağıdaki formül aracılığıyla belirlenecektir:

$$PÜ=YAxBMxYSKxPÜOxİMHoxPYKxHBxBK \quad (1)$$

11-33/716-222

$$FÜ=YAxBMxYSKxFÜOxİMHOxFYKxHBxBK \quad (2)$$

Tanımlar:

PÜ (Proje Ücreti): Yukarıdaki birinci formüle göre hesaplanan proje ücretidir.

FÜ (Fenni Mesuliyet Ücreti): Yukarıdaki ikinci formüle göre hesaplanan fenni mesuliyet ücretidir.

290 YA: Yapı alanı. ...

BM: Birim Maliyet. ...

YSK: Yapı sınıfı katsayısı. ...

PÜO: Proje ücret oranı. ...

İMHO (İnşaat mühendisliği hizmet oranı): 0.75 alınacaktır.

PYK: Proje yineleme katsayısı.

HB: Hizmet Bölümleri.

BK: Bölge katsayısı.

FÜO: Fenni mesuliyet ücret oranı.

FYK: Fenni mesuliyet yineleme katsayısı.

300 ...”

Yerinde incelemede TMMOB İMO Adana Şubesi'nden matbu olduğu anlaşılan “Fenni Mesullük Hizmet Sözleşmesi” örnekleri elde edilmiştir. Sözleşmelerin “Ücret” başlıklı 7. maddesinde aşağıdaki hükme yer verilmiştir.

“200 metrekarenin altındaki binalar Yapı Denetimi Kanunu kapsamı dışında olduğundan metrekareden bağımsız olarak ücretlendirilir. İşveren, Fenni Mesul İnşaat Mühendisine Fenni Mesullük Hizmet Bedeli olarak toplam 1.000 TL ödeyecektir.

7.1. Fenni Mesullük Hizmet bedeli peşin yapılacaktır. Aldığı ödeme için serbest meslek makbuzu veya fatura düzenlemek zorundadır. ...”

310 Görevli raportörün TMMOB İMO Adana Şubesi Şube Sekreter Yardımcısı ile yaptığı görüşmede, yerinde incelemede elde edilen tüm sözleşme örneklerinde yer alan TUS bedelinin 1000 TL olmasına ilişkin görüşü sorulduğunda, *“aslında TUS bedeli olarak tahsil edilmesi gereken asgari ücretlerin yukarıda Ek-16'da belirtilen hesaplama tablosuna göre tahsil edilmesi gerektiğini, bununla birlikte piyasadaki yapısal sorunlar nedeniyle mühendislerin bu ücreti dahi tahsil edemediklerini ve bunun üzerine serbest çalışan mühendislerin kendi aralarında bir araya gelerek asgari 1000 TL. ücret alınması yönünde karar aldıklarını ve bu sebeple Odalarına ibraz edilen sözleşmelerde matbu olarak bu rakamın yer aldığını”* ifade etmiştir.

320 Yerinde incelemede elde edilen TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından Şube Başkanlığı'na hitaben yazılan 25.03.2011 tarih ve OB.02522 sayılı yazının 5 numaralı maddesinde aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

“4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren 81 ilde uygulamaya geçmesi nedeniyle, tek parselde bodrum kat dışında en çok iki katlı ve toplam inşaat alanı 200 metrekareyi aşmayan yapılarda, yapının proje müellifi aynı zamanda fenni mesullük (TUS) görevini üstlenebilecektir.”

11-33/716-222

Yerinde incelemede elde edilen belgede Adana'da faaliyet gösteren inşaat mühendislerinin 01.07.2010-27.02.2011 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri TUS sayısı ve metrekare cinsinden toplam alanlarını gösterir tabloya yer verilmiştir:

Tablo-2: Adana'da faaliyet gösteren inşaat mühendislerinin 01.07.2010-27.02.2011 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri TUS sayısı ve m² cinsinden toplam alanları

<i>TUS</i>	<i>Toplam Alan (m2)</i>	<i>TUS Sayısı</i>
Abdulkadir KILIÇ
Abdulsüleyman TOPAL
Abdurrahman SERKAN YAYLALI
Abdülkadir KONUKSEVER
Ahmet AYDIN
Ahmet CENGİZ
Ahmet DEMİR
Ahmet FATİH KALAYCIOĞLU
Ahmet MÜŞTAK
Alaattin YILMAZ
Ali ÇEKMEN
Ali HAYDAR YÜKSEK
Ali KEBÜDE
Alper ÖNÜR
Atalay FEYZİ BAĞCI
Atilla KALO
Atilla ÖZEREN
Atilla YEŞİLYURT
Ayhan YÜCEL
Ayşegül GÖKÇEK
Bahadır ACUNER
Barış KAYA
Barış HARPUTLU
Bayram DAĞLAR
Bilgin KIŞ
Burhan KUMRU
Bülent ÖGRÜ
Cemil PİŞİRİCİ
Cevat AYDOĞAN
Cumali YÜZÜK
Çağatay OĞUZ
Emin POLAT
Engin EMRE GÜLTEKİN
Ercan AFŞAR
Ercan ÇETİN
Ergin KAHRAMAN
Erkin Erinç YALÇINKAYA
Ersoy AYBİRDİ

11-33/716-222

Eşref Ali ÖZBEK
Fikret Ersen YALÇINKAYA
Filiz DOĞRU
Fuat ÖZBİLEN
Gökhan AVŞAR
Hacı MEHMET KARAKUŞ
Halil İBRAHİM ÖZDAŞ
Hasan DİNÇSOY
Hasan Ziya ÇETİN
Hilmi Yalçın KARAER
Hüseyin CENGİZ
Hüseyin BOZDOĞAN
Hüseyin GÖKPINAR
İbrahim KIRATLI
İlker GÖNEN
İlker Mehmet TEK
İsmail SEYHANLI
Kadir TÜMER
Kemal Menderes KARSLI
Kemal Yiğit TOPAL
Kıvanç ÜLKER
Korhan KALIR
Kuddisi AKMEŞE
Levent İÇER
Mehmet DURUR
Mehmet KUZUM
Mehmet SALİH İNCİ
Mehmet YAMAÇ
Mehmet YAPICIOĞLU
Muhammet Ali UKAV
Murat Ali AÇIKEL
Murtaza TAN
Mustafa DERDİYOK
Nazım BİÇER
Nebil YENGÜNER
Onur BEKAR
Orhan AKYAZICI
Önder Fahri YILMAZ
Özcan KELLEOĞLU
Özgür ERDEMLİOĞLU
Recai Ünsal EKİNCİ
Sabahattin KEKİLLİ
Sabri TUNCA
Sedat YILDIRIM

11-33/716-222

Semih SARAÇ
Serdar MEMİLİ
Soner KALE
Şansal DALKIÇ
Talat KOCABAŞ
Talih TOKMAKÇI
Timuçin GÜVERCİN
Tümer TUFAN
Volkan ENGİN
Zafer BEYKONT

330 I.3. Değerlendirme

Şikâyet dilekçesinde; Adana ilinde inşaat ve elektrik mühendislerince sunulan TUS hizmetinin İMO tarafından 14.07.2010 tarihi ve Elektrik Mühendisleri Odası tarafından 01.11.2010 tarihi itibarıyla projeyi çizen mühendisten alınıp Odalar tarafından düzenlenen listelere göre mühendislere sıra ile verildiği, söz konusu hizmete yönelik olarak İMO'nun müelliflerin isteği doğrultusunda karar aldığı ve TUS bedeli olarak şehir içi 1000 TL, şehir dışı 1500 TL; EMO'nun ise 400 TL sabit fiyat belirlediği iddia edilmiştir.

340 İnşaat ve elektrik mühendislerince sunulan TUS hizmetinin ilgili Odalar tarafından düzenlenen listelere göre mühendislere sıra ile verilmesi ve TUS bedeline yönelik sabit fiyat belirlenmesine yönelik uygulamalar, 4054 sayılı Kanun'un 'Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar' başlıklı 4. maddesinin (a) bendinde yasaklanan "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi", (b) bendinde yasaklanan "Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının ve unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü" ve (c) bendinde yasaklanan "Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi" hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

I.3.1. TUS Bedelinin Odalar Tarafından Belirlendiği İddiasına İlişkin Değerlendirmeler

350 Belirli bir meslek grubunu temsil eden teşebbüs birliklerinin ya da birbirlerinin rakibi olan teşebbüslerin sunmakta oldukları hizmetin fiyatını belirlemeye yönelik uygulamaları 4054 sayılı Kanun'un (a) bendinde yasaklanan "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" hükmü uyarınca "per se" yasak kabul edilmektedir. Bu çerçevede, Adana'da faaliyet gösteren elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin fiyatını belirlemeye yönelik uygulamalarının Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak değerlendirilmesi mümkündür.

360 TMMOB'un ve TMMOB'a bağlı odaların "TMMOB Serbest Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği"nin 7. maddesi kapsamında Odalar tarafından hazırlanan ve "En Az Ücret Tarifesi" olarak adlandırılan düzenlemeye dayanarak -doğrudan yasal dayanağı olmadığı halde- belirledikleri asgari ücret uygulamaları daha önce de Rekabet Kurulu kararlarına konu olmuştur. İlk olarak İzmir Ticaret Odası ve bir serbest şehir plancısının başvurusu üzerine TMMOB ve TMMOB Şehir Plancıları Odası hakkında yürütülen soruşturma sonucunda 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararında Rekabet Kurulu;

11-33/716-222

- TMMOB ve TMMOB'a bağılı Şehir Plancıları Odası'nın doğrudan yasal dayanağı olmadığı halde, asgari hizmet bedeli belirlenmesini zorunlu kılan ve bunun altında ücretle hizmet verilmesini yasaklayan karar ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna,

370 - Kanun'un 9. maddesi uyarınca TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'nın asgari ücretleri belirlemeye ilişkin uygulamalarına son verilmesine karar vermiştir.

Söz konusu karar taraflara 9.4.2003 tarihinde tebliğ edilmiş, taraflardan 60 günlük süre içerisinde asgari ücret uygulamalara ilişkin düzenlemelere son vermeleri istenmiştir. Bahsi geçen kararın ardından, TMMOB ve Şehir Plancıları Odası tarafından Kurul'un 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararına karşı Danıştay 10. Dairesi nezdinde yürütmeyi durdurma talebiyle iki dava açılmış, anılan Daire 17.11.2003 tarih ve 2003/2564, 2003/2705 sayılı kararlarında dava konusu yönetmeliklerin hukuksal niteliklerini dikkate alarak yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar vermiştir. Sonrasında Kurul'un TMMOB ve Şehir Plancıları Odası'na yönelik söz konusu kararı, Danıştay 13. Dairesi tarafından soruşturmacı üyenin karara katılımı nedeniyle usul yönünden 14.11.2006 günlü E:2005/1668 K:2006/4329 sayılı ve 8.7.2005 günlü E:2005/916 K:2005/3436 sayılı kararlarıyla iptal edilmiştir.

380 Rekabet Kurulu tarafından soruşturmacı üyenin karara katılımı nedeniyle usul yönünden iptal edilen 22.1.2002 tarih ve 02-04/40-21 sayılı kararın yerine yeni bir karar alınmamış, Kurul 16.5.2007 tarih ve 07-41/453-M sayılı kararıyla TMMOB tarafından kendi birliklerine bağılı meslek odalarının asgari ücret tarifelerinin ve TMMOB üyesi olan Şehir Plancıları Odası'nca şehir plancılarının asgari ücret tarifelerinin belirlenmesine dayanak oluşturan ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırı bulunan yönetmeliklerin iptali için dava açılmasına ve bu konuda Başkanlığa yetki verilmesine karar verilmiştir. Ancak açılan davaların, Danıştay 13. Dairesi tarafından alınan 390 16.11.2007 günlü ve E:2007/10830 ve K:2007/7326 sayılı, 1.2.2008 günlü ve E:2007/10829 K:2008/1745 sayılı kararlarla, Kurum'un TMMOB ve TMMOB'a bağılı Odalarca yapılan düzenlemelerin rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı olduğunu ileri sürerek iptalleri için dava açma ehliyeti olmadığı sonucuna varılarak ehliyet yönünden reddine karar verilmiştir. Bunun sonucunda ise Rekabet Kurumu tarafından Danıştay 13. Dairesi'nce verilen söz konusu kararlar hakkında 7.1.2008 ve 4.4.2008 tarihlerinde Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu nezdinde temyiz edilmiş, ancak temyiz süreci henüz sonuçlanmamıştır.

400 İlgili Danıştay kararı çerçevesinde, asgari ücret uygulamasına yönelik uygulamalar için, pazar paylaşımına yol açacak türden başka eylemler içermediği sürece, soruşturma açılmasına gerek bulunmamaktadır.

Öte yandan odalara bağılı mühendislerin asgari ücret tarifesine rağmen pazardaki rekabet dolayısıyla çoğu zaman asgari ücretin altında fiyat verdiği de bilinmektedir. Zira pazara girişin önünde kayda değer engeller bulunmadığı için pazarda çok sayıda firma faaliyet göstermekte ve bu firmalar arasında yaşanan yoğun rekabet nedeniyle proje bedelleri çoğu zaman yayımlanan asgari ücret tarifesinin altında gerçekleşmektedir. Ancak SMM'ler, üyesi oldukları Odalara ödemeleri gereken mesleki denetim bedellerini ve 3065 sayılı KDV Kanunu uyarınca ödemeleri gereken KDV tutarlarını liste fiyatları üzerinden ödemek zorundadırlar. Bu koşullar altında aldıkları ücretlerin yaklaşık yarısını vergi olarak ödeyen SMM'ler, tahsil ettikleri ücretleri asgari ücret tarifesinde yer alan tutarlara yaklaştırmak ve piyasada denetimi sağlamak için proje havuzu oluşturmak gibi 410 değişik uygulamalara gitmektedirler. Söz konusu türden havuz uygulamalarının sadece

11-33/716-222

piyasa fiyatlarının asgari ücretin altına düşmesini engellemeye yönelik olması halinde, yukarıda açıklanan gerekçelerle 4054 sayılı Kanun çerçevesinde soruşturulmamaktadır.

420 Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde mevcut dosya incelendiğinde, elektrik/inşaat mühendislerinin ilgili Odalar tarafından belirlenen asgari TUS bedellerini dahi tahsil edememeleri karşısında bazı durumlarda ilgili Şube'nin de telkinleriyle bir araya gelerek daha düşük bir TUS bedelini uygulamak yönünde karar aldıkları görülmektedir. Diğer taraftan mühendislerin yukarıda belirtilen proje havuzu benzeri, TUS bedellerine ilişkin bir havuz uygulamak gibi bir girişim ve uygulamalarının olduğuna dair bir delil elde edilememiştir. TUS bedelinin belirlenmesine yönelik alınan bu karar ve uygulamaların asgari ücretin dahi altında tahsil edilen hatta bazen hiç tahsil edilemeyen TUS ücretlerini tahsil edebilmek ve pazardaki bu yönden mevcut denetim zaafiyetini ortadan kaldırarak hizmet kalitesini sağlamak adına gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Bu çerçevede TUS bedellerinin ilgili Odaların Şubelerinden ziyade mühendisler tarafından belirlenmesine ilişkin uygulamanın, asgari ücretin altına inilmesini engellemeye yönelik olarak uygulandığı, TUS bedellerine ilişkin bir havuz uygulamasına yol açılmaması dolayısıyla 4054 sayılı Kanun kapsamında 41. madde uyarınca soruşturma açılacak bir eylem olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

1.3.2. TUS Hizmetinin Sıra ile Sunulmasına Yönelik Değerlendirmeler

430 Rakip teşebbüslerin aralarında müşteri paylaşımlarına yönelik uygulamaları 4054 sayılı Kanun'un (b) bendinde yasaklanan "*Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının ve unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü*" hükmü uyarınca ihlal olarak değerlendirilerek yasaklanmıştır. Bu çerçevede, Adana'da faaliyet gösteren elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin belirlenen bir listeden sıra ile sunulmasına yönelik uygulamaları Kanun'un 4. maddesi kapsamında ele alınabilecek bir uygulamadır.

440 Yukarıda yer verilen (2) numaralı Tablo'dan anlaşılacağı üzere, inşaat mühendisleri 01.07.2010-27.02.2011 tarihleri arasında birbirinden belirgin ölçüde farklı sayılarda TUS hizmeti sunmuşlardır. Bununla birlikte EMO Adana Şubesi'nden alınan ve yukarıda (1) numaralı tabloda yer verilen elektrik mühendislerinin 04.11.2010-28.04.2011 tarihleri arasında sundukları TUS hizmet sayıları incelendiğinde, listeden sıra ile TUS verilmekte olduğu iddiasını destekler nitelikte olduğu görülmektedir. EMO ve İMO Adana Şubeleri'nde serbest çalışan mühendislerle yapılan görüşme tutanaklarında ise mühendisler hizmet kalitesini arttırmak ve denetim zafiyetini ortadan kaldırmak adına TUS'ların sıra ile dağıtılması konusunda kendi aralarında karar aldıklarını beyan etmişlerdir. Bununla birlikte aynı tutanaklarda da belirtildiği üzere söz konusu uygulamanın pazardaki yapısal sorunları ortadan kaldırmak amacıyla yapıldığı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan TUS'lar her ne kadar listeden sıra ile belirlense de müşterilere listeden birden fazla seçim hakkı sunularak hizmet alıcılarının seçim haklarının bir ölçüye kadar kısıtlanmamasına çalışıldığı da anlaşılmaktadır.

450 Elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik anlaşmalarının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu nitelikte bir anlaşma ve bu yöndeki uygulamaların da Kanun'un 4. maddesi uyarınca müşteri paylaşımına yol açan uygulamalar olduğu değerlendirilmektedir. Esasen, TUS hizmetlerinin sıra ile verilmesi, mühendisler arasından tespit edilen fiyat düzeylerinin uygulanmasını sağlamaya yönelik tamamlayıcı bir uygulamadır. İlgili hizmetin sıra ile verilmemesi halinde birinci basamaktaki tarifelerin uygulanması tehlikeye girmektedir.

460 Ayrıca, inceleme konusu uygulama, hizmet piyasalarının bölüşülmesi ve piyasa kaynaklarının ve unsurlarının paylaşılmasına yönelik dolayısıyla rekabetin ciddi sınırlanmasına neden olan bir davranış olduğu için, rekabet hukukunda “per se” yasak kabul edilmektedir. Zira rakip teşebbüslerin aralarında müşteri paylaşmaları, pazardaki rekabeti ortadan kaldıracabilecek uygulamalardandır. Dolayısıyla, Adana ilinde TUS hizmeti sunan elektrik/inşaat mühendislerinin aralarında yapmış oldukları anlaşma ve uygulamaların, açıkça 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlali niteliğinde olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca bu anlaşmaların, teşebbüsler arasında müşteri paylaşımına yönelik uygulamalar olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi kapsamında muafiyetten faydalanamayacağı değerlendirilmektedir.

470 Bununla birlikte söz konusu uygulamaların görüşme tutanaklarında da belirtildiği üzere pazardaki yapısal sorunları ortadan kaldırmak amacıyla yapılmış olması, tüketicilere birden fazla seçenek sunulması tüketici tercihlerinin kısıtlanmamasına yönelik çabalar ve ilgili pazarın kendine özgü nitelikleri birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu ihlallere yönelik olarak Adana ilinde faaliyet gösteren ve TUS hizmeti sunan elektrik/inşaat mühendisi teşebbüslere Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde görüş gönderilmesinin yerinde olacağı kanaatine varılmıştır.

480 Diğer taraftan, dosya mevcudu bilgilere göre, TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik olarak ilgili Şube yetkililerinin doğrudan bir girişimi olduğuna ilişkin net bir delil elde edilememiş; bilakis bu tür girişimlerin üyelerin kendi inisiyatifleriyle yaptıkları eylemler olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte EMO Adana Şubesi ile yapılan görüşme tutanağında belirtildiği üzere, EMO Şube temsilcileri, Şubelerince hizmet kalitesini sağlamak adına TUS için asgari bir ücretin alınmasının uygun olacağı yönünde mühendisler bir telkinde bulduklarını beyan etmişlerdir. Diğer taraftan TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik olarak elektrik/inşaat mühendislerinin gerçekleştirdikleri toplantıların ilgili Şube toplantı salonlarında yapılması ve Şube temsilcilerinin bu konuya vakıf olduğu hususu da dikkate alınarak Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gönderilecek görüş yazısının EMO ve İMO Adana Şubeleri’ne gönderilmesi ve bu Şubelerin internet sitesinde yayımlanarak TUS hizmeti sunan ve Şubelerin yetkisi kapsamında bulunan il ve ilçelerde faaliyet gösteren 490 mühendisler gönderilmesinin bir yükümlülük olarak getirilmesinin uygun sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

1- Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,

2- Elektrik/inşaat mühendislerinin TUS hizmetinin sıra ile sunulmasına yönelik olarak, 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, TMMOB Elektrik ve İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubelerine uygulamalara son verilmesi ve buna ilişkin duyuruların internet sitelerinden yapılarak TUS hizmeti sunan ve Şubelerin yetkisi kapsamında bulunan il ve ilçelerde faaliyet gösteren mühendisler gönderilmesi

11-33/716-222

yönünde görüş bildirilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.